

Sonja Weiss

DROBNA MUHA

X

Katja Pavlič Škerjanc je bilo ime, zapisano na urniku, po katerem naj bi peščica dijakov mojega prvega letnika Poljanske gimnazije na klasično-humanistični smeri ločeno obiskovala ure nadaljevalne latinščine. Med temi dijaki sem bila tudi jaz, brucka z oš Prežihovega Voranca, kjer sem zadnja štiri leta obiskovala neobvezni latinski tečaj. Že takrat sem skrivaj sumila, da bom študirala latinščino, čeprav je okolica bolj kot ne pričakovala, da gre za osnovnošolsko muho, kot na primer, da bom pevka ali balerina. Od prve gimnazijske ure latinščine se spomnim predvsem globoke prevzetosti nad dogajanjem. Profesorica je privihrala v razred in nas zasula z vsebinami, ki niso imele kaj dosti opraviti z latinsko slovnico, zato pa tem več s klasično kulturo in izobrazbo ter njenim pomenom za naše mlade dušne brste. V nekem trenutku se je ustavila, nas pogledala in vzkliknila: »Ja, a si boste kaj zapisali?« Hitro smo zaprli usta in odprli zvezke. »Antropomorfni politeizem«, sem si zapisala in ugibala, kaj za vraga je to.

Mislím, da od prvega semestra nisem odnesla kaj dosti (kar se je pokazalo tudi na neznačilno nizkih ocenah – vsaj kar se latinščine tiče). Težko rečem, zakaj, saj sem z veseljem pričakovala vsako uro in uživala v njej. Morda si nisem hotela kvariti izkušnje z učenjem, nalogami in podobnimi trivialnostmi. Šele ko sem ugotovila, da sem za profesorico kar precejšnje razočaranje, sem počasi tudi latinske ure umerila v svojo srednješolsko izkušnjo. Vendar je začetni sum medtem pognal krepke korenine.

Poleg učnih ur imam nadvse dragocene spomine tudi na njene poletne tabore v Simonovem zalivu, kjer smo se gibali med čisto pravimi antičnimi mozaiki, se dotikali ostalin rimskih *domus*, prepevali Katula, plavali nad ostanki valobrana in se urili v metričnem prevajanju. Pri vsem je bila zraven in nas je spodbujala: neutrudna, polna humorja in temperamenta, ki ga pri profesorjih nismo bili vajeni. Ob tem mi pridejo na misel besede, ki si jih ne upam ravno imenovati poezija. Po mojem je sicer literarna zgodovina hudo prikrajšana za poetično težo teh dvovrstičnih »žur«, ki so si – enkrat bolj, drugič manj uspešno – prizadevale za približno enako število zlogov (8) in čim manj prisiljeno rimo. Ob večerih so bolj navdihnjeni dijaki radi kovali verze, ki so skušali zadeti *usijo* tega ali onega posameznika, zato tudi profesorici njeni niso ušli:

Fidel Castro – drobna muha,
ko Škerjančka se razkuha.

Priznam, da analogije s Castrom nisem dobro razumela, a spomnim se, da se je profesorica smejala do solz. Danes, ko sem malo bolj seznanjena s svetovnim dogajanjem, lahko samo pritrdim globoki resnici v zgornjih verzih.

Šele leta pozneje smo bivši dijaki začeli zavedati njenih prizadevanj za uveljavitev in obstoj klasičnih jezikov v sistemu, ki je poznal le castrovske metode in ki v latinščini morda ni videl niti drobne muhe, bolj packo na šipi. Njeni učenci morda niso vsi šli študirat klasične filologije, a vsi, ki jih poznam, so ohranili privrženost antični kulturi in klasičnima jezika ter tiho prepričanje o njuni pomembnosti v slovenskem prostoru. Mislim, da bi vrhunski pedagog težko dosegel več.

Draga profesor Škerjančeva – ker tako smo vas vedno klicali – še na mnoga leta, s hvaležnostjo in najboljšimi željami!

Sonja Weiss (olim Capuder) je prevajalka in docentka na Oddelku za klasično filologijo Univerze v Ljubljani.